

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivany Kotrčové a soudkyň JUDr. Olgy Petrové a Mgr. Daniely Večerkové ve věci

žalobce: **RENCAR PRAHA, a.s.**, IČO 00506397
sídlem Rohanské nábřeží 678/25, 186 00 Praha 8
zastoupený advokátem Mgr. Ladislavem Peterkou
sídlem Truhlářská 1104/13, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému: **Dopravní podnik hl. m. Prahy, akciová společnost**, IČO 00005886
sídlem Sokolovská 42/217, 190 00 Praha 9
zastoupený advokátem JUDr. Jaromírem Císařem
sídlem Hvězdova 1716/2b, 140 00 Praha 4

za účasti vedlejšího účastníka na straně žalobce:

EUROPLAKAT spol. s r.o., IČO 40614832
sídlem Rohanské nábřeží 678/25, 186 00 Praha 8
zastoupený advokátem Mgr. Ladislavem Peterkou
sídlem Truhlářská 1104/13, 110 00 Praha 1

o určení platnosti smlouvy, existence závazkového vztahu a neplatnosti výpovědi
k odvolání žalobce a vedlejšího účastníka proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne
6. září 2019, č.j. 9 C 394/2016-890

takto:

Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku I. a III. potvrzuje, ve výroku II. a IV. se **zrušuje**
a v tomto rozsahu se věc **vrací** soudu I. stupně k dalšímu řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rezková.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou k soudu dne 27.9.2016, ve znění jejích doplnění a změn, domáhal určení, že smlouva o pronájmu ploch pro reklamní činnost uzavřená mezi účastníky dne 31.1.1997, ve znění dodatků č. 1 až 7, konsolidovaného a upraveného úplného znění smlouvy ze dne 19.10.2009 a dodatků č. 8 a 9 je platným právním jednáním, určení, že mezi žalobcem a žalovaným existuje platný závazkový vztah, jehož konkrétní obsah odpovídá ustanovením obsaženým ve smlouvě o pronájmu ploch pro reklamní činnost ze dne 31.1.1997 ve znění dodatků a konsolidovaného znění, určení, že výpověď konkludentní smlouvy mezi účastníky o pronájmu prostor k reklamě, kterou žalovaný učinil dopisem ze dne 30.3.2016, je neplatná.
2. Tvrdil, že dne 31.1.1997 uzavřel s žalovaným smlouvu (také označenou jako původní smlouva či smlouva Rencar) o pronájmu ploch pro reklamní činnost, na základě které mu žalovaný přenechal do užívání specifikované plochy v či na svém majetku, za účelem jejich reklamního využití, tedy k provozování reklamy na reklamních nosičích či k provozování či umístování jiných reklamních zařízení, smlouva byla změněna a doplněna dodatky č. 1 až 7, dne 19.10.2009 účastníci uzavřeli konsolidované a upravené úplné znění smlouvy, kterým nahradili dosavadní znění smlouvy, smlouva byla uzavřena na dobu určitou do 30.6.2031, následně byly uzavřeny dodatky č. 8 a 9. Po více než 18 letech, kdy byla smlouva Rencar plněna, začal žalovaný její platnost zpochybňovat, z důvodu vad podpisů na původní smlouvě, z důvodu neurčitosti vymezení předmětu smlouvy a z důvodu nedodržení postupů daných koncesním zákonem, vyzval žalobce, aby do 30.6.2016 reklamní plochy vyklidil. Žalovaný připustil, že mezi účastníky mohla být uzavřena konkludentní smlouva, tuto písemně vypověděl a žalobce vyzval, aby reklamní plochy vyklidil do 30.6.2016, kdy měla skončit výpovědní doba. Dopisem ze dne 26.8.2016 žalovaný žalobci sdělil, že na svém názoru o neplatnosti smlouvy Rencar trvá, že reklamní plochy užívá od 1.7.2016 bez právního důvodu, dne 7.9.2016 žalobce znovu vyzval k jejich vyklizení. Žalobce také tvrdil, že má naléhavý právní zájem na požadovaném určení, že určovací žaloba je v danou chvíli nejvhodnějším a zásadně přípustným prostředkem právní ochrany, že požadované určení je způsobilé odstranit stav nejistoty, že bez tohoto určení by právní postavení žalobce, 15 let před koncem platnosti smlouvy, bylo nejistým. Rovněž tvrdil, že má naléhavý právní zájem jak na určení platnosti smlouvy Rencar, tak i na určení existence závazkového vztahu, přičemž posouzení platnosti smlouvy Rencar má povahu předběžné otázky ve vztahu k určení existence právního vztahu. Má naléhavý právní zájem na určení neplatnosti výpovědi, neboť na základě žaloby na určení, že právní vztah trvá nelze posuzovat otázku platnosti úkonu, kterým měl být tento vztah předčasně ukončen a určení platnosti smlouvy Rencar, případně určení existence závazkového vztahu by bez současného určení neplatnosti výpovědi pozbylo smyslu. Dále uvedl, že i pokud by původní smlouva Rencar byla neplatná, konsolidované znění smlouvy by obstálo jako samostatná smlouva, která původní smlouvu nahradila, argumentoval ve prospěch názoru, že původní smlouva byla řádně podepsána, že předmět nájmu byl ve smlouvě vymezen dostatečně určitě, že se nejednalo o koncesní smlouvu ve smyslu koncesního zákona, dovozoval, že původní smlouva Rencar je smlouvou nájemní, nelze vyloučit, že se jedná o smlouvu pachtovní, posouzení právní povahy smlouvy nemá význam pro určení její platnosti. Dovolával se výkladu smlouvy, který nezakládá neplatnost, shledal jednání žalovaného v rozporu se zásadami poctivého obchodního styku a s dobrými mravy, měl za nepochybné, že smlouva je platným právním jednáním a za vyloučenou existenci konkludentního vztahu mezi účastníky.
3. Vedlejší účastník tvrdil shodně jako žalobce.
4. Žalovaný namítal, že žalobce nemá na požadovaných určeních naléhavý právní zájem, že konsolidované znění smlouvy nepředstavuje samostatnou smlouvu. Tvrdil, že smlouva je nepřičitatelná účastníkům, neboť nebyla podepsána způsobem stanoveným pro jednání statutárních orgánů, že předmět pronájmu byl vymezen neurčitě, tento závěr byl přijat Vrchním Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rezková.

soudem v Praze v rozsudku ze dne 16.6.2009, č. j. 11 Cmo 25/2009-399, kterým byl potvrzen rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 28.5.2008 č.j. 28 Cm 258/2003-301, že absolutní neplatnost původní smlouvy nelze zhojit dodatky ani konsolidovaným zněním smlouvy, že konsolidované znění smlouvy je neplatné pro rozpor s koncesním zákonem a pro neurčitost předmětu smlouvy, který měl být vymezen v přílohách, ty však nikdy nebyly vyhotoveny. Vyjádřil se k výkladu smluv a k tomu, že nejedná v rozporu s dobrými mravy, ale naopak s péčí řádného hospodáře. Dodal, že z procesní opatrnosti vypověděl případnou nájemní smlouvu uzavřenou konkludentně, přičemž popírá, že ke konkludentnímu uzavření smlouvy došlo.

5. Shora uvedeným rozsudkem soud I. stupně zamítl žalobu na určení, že smlouva o pronájmu ploch pro reklamní činnost uzavřená mezi účastníky dne 31.1.1997, ve znění dodatků č. 1 až 7, konsolidovaného a upraveného úplného znění smlouvy ze dne 19.10.2009 a dodatků č. 8 a 9 je platným právním jednáním (výrok I.), zamítl žalobu na určení, že mezi žalobcem a žalovaným existuje platný závazkový vztah, jehož konkrétní obsah odpovídá ustanovením obsaženým ve smlouvě o pronájmu ploch pro reklamní činnost ze dne 31.1.1997, ve znění dodatků č. 1 až 7, konsolidovaného a upraveného znění smlouvy ze dne 19.10.2009, dodatku č. 8 a 9 (výrok II.), zamítl žalobu na určení, že výpověď konkludentní smlouvy mezi účastníky o pronájmu prostor k reklamě, kterou žalovaný učinil dopisem ze dne 30.3.2016, je neplatná (výrok III.), žalobci a vedlejšímu účastníku uložil povinnost zaplatit žalovanému společně a nerozdílně na nákladech řízení 109 142 Kč, k rukám jeho právního zástupce, do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok IV.).
6. Po provedeném dokazování vyšel ze zjištění, že účastníci uzavřeli dne 31.1.1997 smlouvu o pronájmu ploch pro reklamní činnost, která byla doplňována dodatky, že dne 19.10.2009 uzavřeli konsolidované a upravené znění smlouvy, smlouvu doplnili dalšími dvěma dodatky, za žalobkyni smlouvu podepsal JUDr. Jiří Křížek, ředitel společnosti, za žalovanou smlouvu podepsal Ing. Martin Houfek, generální ředitel. Smlouva byla podepsána na dobu do 31.12.2003, dodatkem č. 3 byla platnost smlouvy prodloužena do 30.6.2016, v konsolidovaném znění byla doba trvání smlouvy prodloužena o 15 let, do 30.6.2031. Ve smlouvě byl předmět vymezen tak, že jím jsou plochy využitelné pro instalaci reklamy a reklamních zařízení na věcech movitých a nemovitých ve vlastnictví DP, a.s. V konsolidovaném znění smlouvy byl předmět vymezen tak, že žalovaný přenechává žalobci plochy v či na majetku DP Prahy, které jsou způsobilé být reklamním nosičem, jejich příslušenstvím či součástí, není-li dále v této smlouvě uvedeno jinak, jejíž je výlučným a většinovým vlastníkem. Bylo ujednáno, že reklamní plochou včetně jejího příslušenství či součásti nebo i jen části, se pro účely této smlouvy rozumí veškeré plochy v či na vozidlech hromadné přepravy osob provozované DP Praha, tj. metra, tramvají, autobusů, lanové dráhy na Petřín s tím, že aktuální úplný seznam DP Praha k 30.9.2009 provozovaných dopravních prostředků tvoří přílohu č. 1 této smlouvy. Dále veškeré plochy na nemovitostech, tj. pozemcích a či na budovách atd. s tím, že tyto nemovitosti jsou popsány a tvoří přílohu č. 2 této smlouvy. Veškeré plochy staveb a zařízení přístupné či přístupná veřejnosti, či vizuálně veřejností vnímatelné, či která nelze kvalifikovat jako nemovitosti určené například k nástupu či výstupu z dopravních prostředků, čekání na tyto prostředky či jinak veřejností využívaných při přepravě a veškeré plochy ostatních samostatných nemovitých věcí způsobilé být reklamním nosičem přístupné veřejnosti či vizuálně veřejností vnímatelné. K reklamnímu využití byl přenechán elektronický, projekční informační systém instalovaný ve vybraných stanicích metra. Bylo ujednáno, že veškeré reklamní plochy na majetku DP Praha, který Praha nabude po uzavření této smlouvy respektive uzavření tohoto úplného znění smlouvy, se stanou ke dni nabytí vlastnického práva k takovému majetku ze strany DP Praha předmětem pronájmu či užívání k reklamním účelům ze strany žalobce a to formou aktualizace přílohy č. 1 a 2 smlouvy. Strany rozšířily předmět smlouvy formou výstavby nových či renovace, náhrady starých opotřebovaných čekáren, přístřešků na zastávkách MHD v Praze. Žalobce se zavázal v součinnosti s žalovaným dle

Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rezková.

harmonogramu uvedeného v příloze č. 4 smlouvy zajistit výstavbu, instalaci a následné provozování 200 ks prosklených čekáren (přístřešků) na zastávkách MHD v hlavním městě Praze, seznam umístění čekáren měl být uveden v příloze č. 7 smlouvy. Žalovaný se zavázal čtvrtletně žalobce informovat o aktuálním přehledu vozů a jejich typů, jež jsou k dispozici pro reklamní účely a o všech plánovaných výlukách, omezeních či opravách a úpravách majetku DP Praha, které ovlivňují možnost reklamního využití tohoto majetku. Přílohy č. 1 a 2 konsolidovaného znění smlouvy nebyly vytvořeny. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže dne 2.9.2009 rozhodl, že žalovaný se dopustil správního deliktu dle koncesního zákona při uzavření dodatku č. 9 ke smlouvě o pronájmu ploch pro reklamní činnost ze dne 31.1.1997. Ve výpovědi ze dne 30.3.2016 žalovaný žalobci sdělil, že smlouva o pronájmu ploch pro reklamní činnost z 31.1.1997 a všechny její dodatky včetně konsolidovaného úplného znění jsou absolutně neplatné, že z opatrnosti, pokud by byla dovozena existence platné nájemní smlouvy uzavřené konkludentně, tuto smlouvu vypovídá. Dne 18.4.2016 žalovaný sdělil, že setrvává na stanovisku, že smlouva o nájmu reklamních ploch je neplatná a požadoval vyklizení reklamních ploch na majetku DP do 30.6.2016.

7. Zjištěný skutkový stav soud I. stupně posuzoval po právní stránce. Nejprve se zabýval otázkou platnosti smlouvy uzavřené mezi účastníky, vzhledem k ust. § 3074 zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník (o.z.) a uzavření smlouvy před 31.12.2013, věc posuzoval podle zákona č. 40/1964 Sb. občanský zákoník (obč. zák.), účinného do 31.12.2013. Dospěl k závěru, že účastníci uzavřeli písemnou nájemní smlouvu dle ust. § 663 obč. zák., byť toto zákonné ustanovení obligatorně písemnou formu nevyžadovalo, že v písemném projevu vůle musí být předmět nájmu dostatečně konkretizován, určitost projevu vůle musí vyplývat z textu listiny, není postačující, že smluvním stranám je jasné, co je předmětem smlouvy, že smlouva je pro neurčitost předmětu nájmu neplatná dle ust. § 37 odst. 1 obč. zák. Dovodil, že dodatky ke smlouvě a konsolidovaným zněním smlouvy byla původní smlouva ze dne 31.1.1997 upravována a doplňována, nikoli nahrazena, vzhledem k absolutní neplatnosti smlouvy z 31.1.1997 dodatky, konsolidované znění, aktuální přehledy vozů, nemohly mezi účastníky založit nájemní vztah k plochám na či ve věcech movitých a nemovitých ve vlastnictví žalovaného, že konsolidované znění smlouvy není způsobilé napravit absolutní neplatnost smlouvy, krom toho i konsolidované znění trpí nedostatkem vymezení předmětu smlouvy. Dále řešil, zda mezi účastníky mohl vzniknout jiný závazkový vztah, když se žalovaný choval jako pronajímatel a žalobce jako nájemce, se závěrem, že vztahy mezi účastníky je nutno považovat jen za vztahy faktické, nikoli za vztahy právní. Vyloučil, že by smlouvu ze dne 31.1.1997 ve znění dodatků a konsolidovaného znění byl možno považovat za smlouvu rámcovou. Dospěl také k závěru, že smlouva ze dne 31.1.1997 byla podepsána v rozporu se způsobem podepisování uvedeným v obchodním rejstříku u obou účastníků, že jde o právní úkon nepřičitatelný právníckým osobám, které ho učinily, že konsolidované znění smlouvy (jako podstatná změna smlouvy) je neplatné dle § 30 koncesního zákona, neboť bylo uzavřeno bez předchozího souhlasu Ministerstva financí. Žalobu zamítl z důvodu absolutní neplatnosti smlouvy o pronájmu ploch pro reklamní činnost ze dne 31.1.1997, ve znění dodatků a konsolidovaného znění.
8. O nákladech řízení rozhodl podle ust. § 142 odst. 1 o.s.ř., jejich náhradu přiznal úspěšnému žalovanému, jejich rozsah a výši specifikoval dle vyhlášky č. 177/1996 Sb.
9. Rozsudek napadl žalobce a vedlejší účastník na jeho straně včasným odvoláním.
10. Žalobce namítal, že soud I. stupně při hodnocení platnosti smlouvy postupoval příliš formalisticky, že nezjišťoval skutečnou vůli účastníků, okolnosti, za nichž k uzavření smlouvy Rencar došlo, ani následné chování smluvních stran. Uvedl, že k uzavření konsolidovaného znění smlouvy došlo v reakci na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 16.6.2009 č.j.

Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rezková.

11 Cm 25/2009-399, v němž bylo dovozeno, že smlouva Rencar je neplatná pro neurčité vymezení předmětu nájmu, konsolidovaným zněním smlouvy účastníci hodlali postavit své vzájemné smluvní vztahy najisto, aby o platnosti smlouvy nebylo do budoucna pochyb. Účastníci podle smlouvy i podle jejího konsolidovaného znění řadu let postupovali, žalovaný začal účelově namítat neplatnost smlouvy až v roce 2016. S odkazem zejména na rozhodnutí Ústavního soudu se dovolával výkladu smlouvy, který nezakládá její neplatnost. Závěr soudu I. stupně o nepříčitelnosti smlouvy účastníkům, z důvodu jejího podpisu Ing. Houfkem, generálním ředitelem žalovaného, a JUDr. Křížkem, výkonným ředitelem žalobce, měl za nesprávný, když toto stanoví účastníků umožňovaly. Za nesprávný a přepjatě formalistický měl závěr soudu I. stupně o neplatnosti původní smlouvy z důvodu neurčitého vymezení předmětu nájmu, dovozoval, že v případě smlouvy o nájmu, která je tzv. nepovinně písemnou, nebylo nutno, aby předmět nájmu byl detailně specifikován v samotné smlouvě, postačuje, je-li smluvním stranám jasné co je předmětem smlouvy. Také namítal, že i kdyby smlouvu Rencar nebylo možno považovat za platnou pro neurčité vymezení předmětu nájmu, měla být soudem I. stupně posouzena nikoli jako smlouva nájemní, ale jako smlouva svého druhu, případně jako smlouva rámcová. Za přepjatě formalistický měl rovněž závěr soudu I. stupně o nedostatku vymezení předmětu v konsolidovaném znění smlouvy, i poukaz na nevypracování přílohy č. 1 a 2 konsolidovaného znění smlouvy. Poukazoval na to, že v konsolidovaném znění byl předmět smlouvy vymezen velmi podrobně, že mu žalovaný poskytl exkluzivitu, že měl být jedinou osobou oprávněnou reklamně využívat majetek žalovaného, že předmětem smlouvy jsou veškeré plochy na veškerém majetku žalovaného, jen s výjimkami výslovně uvedenými. Stejně jako v případě původní smlouvy se i v případě konsolidovaného znění smlouvy dovolával skutečné vůle účastníků, okolností vedoucích k uzavření smlouvy, výkladu ve prospěch platnosti smluvního ujednání, skutečnosti, že se jednalo o smlouvu nepovinně písemnou, následného chování účastníků, zavedené praxe. Tvrdil, že přílohy č. 1 a 2 konsolidovaného znění smlouvy měly zachytit aktuální stav vozového parku žalovaného a jeho nemovitostí evidovaných v katastru nemovitostí, že neměly specifikovat předmět smlouvy, že pro vymezení předmětu smlouvy nemají žádný význam. Nesouhlasil se závěrem soudu I. stupně, že konsolidované znění smlouvy není způsobilé napravit absolutní neplatnost původní smlouvy, s tím, že účelem konsolidovaného znění bylo napravit nedostatky původní smlouvy, včetně její možné neplatnosti, že konsolidované znění smlouvy by bylo možno považovat za dohodu o narovnání, případně že konsolidované znění smlouvy ob stojí jako samostatná smlouva. Brojil proti závěru soudu I. stupně, že mezi účastníky vznikly pouze vztahy faktické, nikoli právní, tvrdil, že vůle účastníků byla mít mezi sebou smluvní vztah, pokud by ani původní smlouva Rencar ani konsolidované znění smlouvy neobstály jako platná nájemní smlouva, neznamená to, že by tyto nezaložily mezi účastníky žádný smluvní vztah, mohly by představovat platnou a dostatečně určitou smlouvu svého druhu, například smlouvu rámcovou. Vyslovil přesvědčení, že existence neplatné písemné smlouvy nevylučuje vznik smluvního vztahu ústně či konkludentně. Zásadně nesouhlasil s tím, že by konsolidované znění smlouvy mělo být neplatné dle § 30 koncesního zákona, argumentoval ve prospěch názoru, že ani původní smlouva Rencar, ani konsolidované znění smlouvy není smlouvu koncesní. Soudu I. stupně také vytýkal nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, nedostatečné dokazování, nesprávný procesní postup v řízení. Navrhl, aby rozsudek soudu I. stupně byl změněn tak, aby žalobě bylo vyhověno.

11. Žalobce v podání ze dne 28.8.2020 (shrnutí stanoviska žalobce) namítal, že je zcela nadbytečné se zabývat platností, přičitatelností a určitostí původní smlouvy Rencar, že konsolidované znění smlouvy ob stojí jako zcela samostatná smlouva. Navrhl, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně změnil tak, aby žalobě zcela vyhověl, případně, aby rozsudek soudu I. stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, případně, aby žalobě vyhověl částečně, aby bylo určeno, že konsolidované a upravené úplné znění smlouvy o pronájmu ploch pro reklamní činnost ze dne 19.10.2009 ve znění dodatku č. 8 a 9 je platným právním jednáním, aby bylo určeno, že mezi

Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rezková.

žalobcem a žalovaným existuje platný závazkový vztah, jehož konkrétní obsah odpovídá ustanovením obsaženým v konsolidovaném a upraveném úplném znění smlouvy o pronájmu ploch pro reklamní činnost ze dne 19.10.2009 ve znění dodatku č. 8 a 9, aby bylo určeno, že výpověď konkludentní smlouvy mezi účastníky o pronájmu prostor k reklamě ze dne 30.3.2016 je neplatná.

12. Vedlejší účastník v odvolání argumentoval stejně jako žalobce, navrhl, aby rozsudek soudu I. stupně byl změněn tak, aby žalobě bylo v plném rozsahu vyhověno, případně aby byl zrušen a věc byla soudu I. stupně vrácena k dalšímu řízení.
13. Žalovaný ve vyjádření k odvolání žalobce souhlasil se závěry soudu I. stupně, vyvracel odvolací námitky žalobce, s tím, že jde o sumarizaci argumentů, s nimiž se již soud I. stupně vypořádal. Navrhl potvrzení napadeného rozsudku.
14. Ve vyjádření žalovaného k odvolání žalobce a ve stanovisku žalobce k vyjádření žalovaného byla zopakována předcházející argumentace.
15. Odvolací soud přezkoumal z podnětu podaného odvolání napadený rozsudek včetně řízení, které mu předcházelo dle ust. § 212 a § 212a odst. 1, 5 o.s.ř., a dospěl k závěru, že odvolání je částečně nedůvodné, částečně je opodstatněno, byť z jiných než namítaných důvodů.
16. Žalobce se žalobou, ve znění změn a doplňků, domáhá tří určení, určení platnosti smlouvy (výrok I. rozsudku), určení existence závazkového vztahu (výrok II. rozsudku) a určení neplatnosti výpovědi smlouvy (výrok III. rozsudku).
17. Podle ust. § 80 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (o.s.ř.) určení, zda tu právní poměr nebo právo je či není, se lze žalobou domáhat jen tehdy, je-li na tom naléhavý právní zájem.
18. V případě určovací žaloby zákon vyžaduje existenci naléhavého právního zájmu žalobce na požadovaném určení, žalobce je povinen existenci naléhavého právního zájmu tvrdit a prokazovat, existence naléhavého právního zájmu je předpokladem k tomu, aby žaloba mohla být věcně projednána, je-li žaloba zamítnuta pro nedostatek naléhavého právního zájmu na požadovaném určení, není důvod k jejímu věcnému projednání, resp. je vyloučeno, aby žaloba byla přezkoumána po věcné stránce. Existenci naléhavého právního zájmu na požadovaném určení zkoumá soud z úřední povinnosti, není-li naléhavý právní zájem žalobcem tvrzen, je soud povinen jej vyzvat k doplnění tvrzení a případně předložení důkazů, v opačném případě, by řízení bylo zatíženo vadou (rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 28.11.2001 sp. zn. 20 Cdo 450/2000, ze dne 27.3.1997 sp. zn. 3 Cdo 1338/96, ze dne 4.10.2001 sp. zn. 22 Cdo 1772/2000).
19. V souzené věci žalobce již v žalobě existenci naléhavého právního zájmu na požadovaných určeních tvrdil (současně naléhavý právní zájem na určení platnosti smlouvy zpochybňoval), žalovaný se k otázce naléhavého právního zájmu rovněž vyjádřil. Soud I. stupně, aniž by se v odůvodnění napadeného rozsudku otázkou naléhavého právního zájmu výslovně zabýval, žalobu přezkoumal po věcné stránce, lze tak usuzovat, že mlčky naléhavý právní zájem na požadovaných určeních shledal. Odvolací soud ovšem s názorem, že je dán naléhavý právní zájem na určení platnosti smlouvy a na určení neplatnosti výpovědi smlouvy (výroky I. a III. rozsudku soudu I. stupně) nesouhlasí.
20. Dle konstantní judikatury je žaloba na určení preventivního charakteru a má místo jednak tam, kde její pomocí lze eliminovat stav ohrožení práva či nejistoty v právním vztahu a k odpovídající nápravě nelze dospět jinak, jednak v případech, v nichž určovací žaloba účinněji než jiné právní

Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rezková.

prostředky vystihuje obsah a povahu příslušného právního vztahu a jejím prostřednictvím lze dosáhnout úpravy tvořící určitý právní rámec, který je zárukou odvrácení budoucích sporů účastníků. Tyto funkce určovací žaloby korespondují právě s podmínkou naléhavého právního zájmu; nelze-li v konkrétním případě očekávat, že je určovací žaloba bude plnit, nebude ani naléhavý právní zájem na takovém určení. Přitom příslušné závěry se vážou nejen k žalobě na určení jako takové, ale také k tomu, jakého konkrétního určení se žalobce domáhá. Určovací žaloby slouží potřebám praktického života a nemohou vést ke zbytečnému rozmnožování sporů. Naléhavý právní zájem na požadovaném určení je proto současně dán jen tehdy, jestliže je (objektivně vzato) způsobilé odstranit stav právní nejistoty žalobce nebo ohrožení jeho práva. Žaloba o určení není zpravidla opodstatněna tehdy, má-li požadované určení jen povahu předběžné otázky ve vztahu k posouzení, zda tu je či není právní vztah nebo právo, a to zejména tehdy, jestliže taková předběžná otázka neřeší nebo nemůže (objektivně vzato) řešit celý obsah nebo dosah sporného právního vztahu nebo práva. Jestliže právní otázka platnosti či neplatnosti smlouvy má povahu předběžné otázky ve vztahu k existenci práva nebo právního vztahu, není dán zpravidla naléhavý právní zájem na určení této předběžné otázky, lze-li žalovat přímo o určení existence práva nebo právního vztahu. Srovnej např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 17.4.2014 sp. zn. 33 Cdo 1734/2013, ze dne 22.1.2019 sp. zn. 26 Cdo 2147/2018.

21. Je-li posouzení platnosti právního úkonu otázkou předběžnou ve vztahu k řešení otázky (ne)existence práva nebo právního vztahu, který měl být tímto právním úkonem založen, změněn nebo ukončen, pak na takovém určení není dán naléhavý právní zájem ve smyslu ustanovení § 80 písm. c) o. s. ř. O takový případ jde zásadně i tehdy, domáhá-li se žalobce určení neplatnosti výpovědi z nájmu (rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 27.1.2005 sp. zn. 29 Odo 539/2003).
22. Žaloba na určení neplatnosti ukončení smlouvy, kterou lze řešit jako otázku předběžnou v řízení o žalobě na plnění, popřípadě v řízení o určení práva nebo právního vztahu, a která neřeší sporné vztahy mezi stranami tak, aby nedošlo k dalším, navazujícím sporům, jelikož právní vztah mezi žalobci a žalovanou mohl být kdykoli poté ukončen jiným právním úkonem, je z hlediska potřeb praktického života zcela zbytečná a patří typicky mezi ty žaloby, jejichž věcnému projednání má požadavek naléhavého právního zájmu stanovený v § 80 písm. c) o. s. ř. bránit, aby nedocházelo ke zbytečnému, neúčelnému množení sporů (rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 30.3.2010 sp. zn. 23 Cdo 128/2008).
23. Odvolací soud s ohledem na uvedenou judikaturu dospěl k závěru, že žalobce nemá naléhavý právní zájem na určení platnosti smlouvy o nájmu ploch pro reklamní činnost, ani na určení neplatnosti výpovědi smlouvy, neboť jde o otázky předběžné k určení existence právního vztahu (poměru) mezi účastníky. Samotné určení platnosti smlouvy, neplatnosti výpovědi by sporné vztahy mezi účastníky nevyřešilo. Rozsudek soudu I. stupně proto ve výroku I. a III. jako ve výroku věcně správný potvrdil podle ust. § 219 o.s.ř.
24. Dle výroku II. rozsudku soudu I. stupně se žalobce domáhá určení, že mezi žalobcem a žalovaným existuje platný závazkový vztah, jehož konkrétní obsah odpovídá ustanovením obsaženým ve smlouvě o pronájmu ploch pro reklamní činnost ze dne 31.1.1997, ve znění dodatků č. 1 až 7, konsolidovaného a upraveného znění smlouvy ze dne 19.10.2009, dodatku č. 8 a 9. Dle názoru odvolacího soudu je takto formulovaný žalobní požadavek neurčitý, neboť z něj není zřejmé, určení existence jakého konkrétního právního vztahu mezi účastníky se žalobce domáhá.
25. Žalobní petit musí být přesný, určitý a srozumitelný. Je to nutné z toho důvodu, že soud musí zcela přesně vědět, o čem má jednat a rozhodnout, neboť soud nemůže účastníkům přiznat jiná práva a uložit jim jiné povinnosti než jsou navrhovány. Pokud je žalobní petit nesprávný, tj.

Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rezková.

vymezení práv a jim odpovídajících povinností v něm obsažené je nepřesné, neurčité nebo nesrozumitelné, převzetí takového petitu do výroku soudního rozhodnutí by mělo za následek, že by rozhodnutí nebylo vykonatelné (rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 1.9.1998 sp. zn. I. ÚS 233/97, rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 22.4.2009 sp. zn. 33 Cdo 1108/2007, ze dne 10.4.2007 sp. zn. 30 Cdo 1782/2006, ze dne 7.1.2009 sp. zn. 30 Cdo 295/2007).

26. Žalobce se domáhá určení existence závazkového vztahu odkazem na smlouvu, smlouva není součástí rozhodnutí, specifikaci právního vztahu, o jehož existenci by měl soud rozhodnout, tudíž nelze mít za dostatečnou (rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 29.6.2000 sp. zn. 33 Cdo 1855/99, ze dne 14.11.2001 sp. zn. 29 Odo 207/2001). Ani z žalobních tvrzení nelze jednoznačně dovodit určení, jakého právního vztahu se žalobce domáhá, když současně tvrdí, že by se mohlo jednat o vztah nájemní, o vztah plynoucí ze smlouvy svého druhu, případně o vztah plynoucí ze smlouvy rámcové, ani v žalobním petitu nevymezuje ohledně jakých práv a povinností by mělo být rozhodnuto.
27. S ohledem na shora uvedené dospěl odvolací soud k závěru, že bylo na soudu I. stupně, aby žalobce postupem dle ust. § 43 o.s.ř. vyzval k doplnění a opravě žaloby, tak, aby bylo specifikováno, určení existence jakého konkrétního závazkového vztahu (právního poměru) se žalobce domáhá. Jinak řečeno, soud I. stupně jednal a rozhodl o neurčité žalobě. Vzhledem k tomu, že se jedná o vadu řízení, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí, odvolací soud rozsudek soudu I. stupně ve výroku II. o věci samé a v akcesorickém výroku IV. o nákladech řízení zrušil podle ust. § 219a odst. 1 písm. a) o.s.ř. a v tomto rozsahu věc vrátil podle ust. § 221 odst. 1 písm. a) o.s.ř. tomuto soudu k dalšímu řízení.
28. V dalším řízení bude na soudu I. stupně, aby žalobce vyzval dle ust. § 43 o.s.ř. k opravě a doplnění žaloby, v případě, že žaloba bude opravena tak, že bude zřejmé jakého konkrétního určení, určení existence jakého práva či právního poměru se žalobce domáhá, neopomene se zabývat, dříve než přikročí k věcnému přezkoumání žaloby, existencí naléhavého právního zájmu na požadovaném určení.
29. V konečném rozhodnutí bude soud I. stupně rozhodovat i o nákladech tohoto odvolacího řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku, potvrzujícímu výroku, lze podat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 9, ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení, jen za podmínek stanovených v § 237 o.s.ř.

Proti tomuto rozsudku, zrušujícímu výroku, nelze podat dovolání.

Praha 3. září 2020

JUDr. Ivana Kotrčová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rezková.